

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain sekä yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamisesta (HE 96/2022 vp)

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laeiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain sekä yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamisesta (HE 96/2022 vp). Pyydettyä lausuntoaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sekä eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettua lakia (29/2000) että yliopistolakia (558/2009). Esityksen mukaan erikoiseläinlääkärikoulutus ei olisi jatkossa yliopistolain mukaista ammatilliseen jatkokutkintoon johtavaa koulutusta, vaan maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön perustuvaa yliopistotutkinnon jälkeistä ammatillista jatkokoulutusta. Koulutusta järjestäisi edelleen Helsingin yliopisto.

Ehdotettavalla lainsäädännöllä siirrettäisiin koulutukseen liittyvä yleinen ohjausvastuu opetus- ja kulttuuriministeriöltä maa- ja metsätalousministeriölle sekä vahvistettaisiin yliopistojen roolia koulutuksen sisällöllisessä ja laadullisessa ohjauksessa. Ohjausvastuun siirto ei merkitsisi olennaista eroa nykyiseen käytäntöön, sillä maa- ja metsätalousministeriö huolehtii jo nykyisin koulutuksen resurssiohjauksesta sekä osallistuu koulutuksen kehittämisen suunnitteluun yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. Ehdotettu ohjausvastuun siirto ministeriöiden välillä ei myöskään vaikuttaisi yliopiston rahoitukseen, sillä erikoiseläinlääkärikoulutukseen suunnattava budjettirahoitus yliopistolle kanavoidaan jo tällä hetkellä maa- ja metsätalousministeriön eikä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan menomomentilta.

Esitys toteuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän (Asiantuntijuus edellä. Korkeakoulujen uusi erikoistumiskoulutus. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2013:7) vuonna 2013 tekemiä korkeakoulujen erikoistumiskoulutusten kehittämistä koskevia linjauksia, jotka painottavat aiempaa voimakkaammin koulutuksen työelämälähtöisyyttä sekä yliopistojen roolia koulutusten rakentamisessa. Työryhmän tuolloisten linjausten mukaan erikoistumiskoulutusten tutkintomuotoisuudesta tulisi luopua. Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta koskeva ohjaus ja sääntely ehdotettiin siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriölle samassa yhteydessä kuin nämä koulutukset siirtyisivät osaksi uutta erikoistumiskoulutusten kokonaisuutta. Linjausten mukaan myös erikoiseläinlääkärikoulutuksen tutkintomuotoisuudesta tulisi luopua ja siirtää koulutus osaksi uutta erikoistumiskoulutusten kokonaisuutta.

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusten tutkintomuotoisuudesta luovuttiin näiden linjausten mukaisesti vuoden 2015 helmikuusta lukien (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta 1355/2014; HE 227/2014). Koulutukset eriytettiin yliopistolain mukaisesta erikoistumiskoulutuksesta siirtämällä niiden ohjaus opetus- ja kulttuuriministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriöön ja säätämällä koulutuksista yliopistolain sijasta sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan säädöksissä.

Eläinlääkäreiden erikoistumiskoulutusta koskevaan sääntelyyn ei kuitenkaan ole edellä kuvattujen valtakunnallisten kehittämislinjausten valmistumisen jälkeen tehty muutoksia ja erikoiseläinlääkärikoulutus on edelleen yliopiston ammatilliseen jatkotutkintoon johtavaa koulutusta, josta säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan säädöksissä. Erikoiseläinlääkärikoulutus on tällä hetkellä ainoa tutkintomuotoinen erikoistumiskoulutus ja erikoiseläinlääkärin tutkinto ainoa yliopistolaissa tarkoitettu ammatillinen jatkotutkinto.

Erikoiseläinlääkärikoulutus ei ole luonteeltaan ja toteutustavaltaan yliopistojen muihin tutkintoihin rinnastuvaa koulutusta, vaan työssäoloaikana tarjottavaa työelämän tarpeista lähtevää erikoistumista. Tutkintomuotoisuus ei myöskään ole edellytys oikeudelle käyttää erikoiseläinlääkärin nimikettä. Tutkintomuotoisuudesta luopuminen selkeyttää erikoistumiskoulutusten kokonaisuutta ja erikoiseläinlääkärikoulutuksen asemaa tutkinnon jälkeisenä työelämäläheisenä koulutuksena.

Esitykseen liittyy yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamista koskeva lakiehdotus. Yliopistolaista kumottaisiin yliopistojen ammatillisia jatkotutkintoja koskevat säännökset, joita sovelletaan nykytilanteessa ainoastaan erikoiseläinlääkärin tutkintoon ja jotka jäisivät erikoiseläinlääkärikoulutuksen tutkintomuotoisuudesta luovuttaessa tarpeettomiksi. Lisäksi on tarkoitus kumota myös voimassa oleva erikoiseläinlääkärin tutkinnosta ja oikeudesta toimia erikoiseläinlääkärinä annettu valtioneuvoston asetus (275/2000). Jatkossa erikoiseläinlääkärikoulutuksesta säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vastaavaan tapaan kuin voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa.

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Helsingin yliopiston kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa esitystä.

Hallitusneuvos Laura Hansén